

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING:

Tusen möjligheter

9 december – 2 februari 2024

**Krister Kappel
tackar för sig**

Sidorna 12–15

Joel Halldorf
efterlyser en ny
folkrörelse

Sidorna 10–11

**Advents- och
julkonserter**

Sidan 3

**Det doftar
saffran...**

Sidan 24

PY BÄCKMAN
– går utanför
det vanliga

Sidorna 4–8

Ska jag fira jul?

JAG ÄR NOG INTE ENSAM om att ställa den frågan, med tanke på hur det ser ut i världen och i Sverige.

Precis när vi klarat av två år med restriktioner för pandemin inledde Ryssland förra året sin fullskaliga invasion av Ukraina. När det tar slut är det ingen som vet. I början av oktober angrep Hamas ett flertal platser i Israel vilket gjorde att Israel svarade med väpnade angrepp mot Gaza. Även om det ser ut att bli eldupphör under fyra dagar så vet vi inte hur det blir därefter.

Utöver mörka rapporter från världens krigshärddar nås vi nästan varje dag av rapporter om naturkatastrofer och det ena alarmet efter det andra om hur miljön påverkas av vårt sätt att leva.

Jag funderar över om det under dessa omständigheter är möjligt för mig att fira jul?

SOM OM DETTA INTE räcker har vi skjutningar och sprängningar i stora delar av Sverige och i vårt närområde. Frågan om det går att fira jul, när vi dagligen nås av dessa dystra, mörka och alarmistiska nyheter, är enligt mig fullt berättigad.

Dessbättre firar vi inte jul utifrån vad människor gör eller har gjort. Varken krig,

naturkatastrofer eller samhällets ekonomi har genom århundradena hindrat att vi firat jul, även om det självklart påverkat hur vi firat den.

Hur kan det komma sig?

JULEN HANDLAR OM vad Gud gjort, för var och en av oss, oavsett vilka vi är, vad vi gör eller har gjort. Vi firar julen som en påminnelse om att Gud älskar oss så till den milda grad att han lät sin son födas för att försona mänsklighetens synd, fel och brister. Gud vill att vi ska leva i kärlek, respekt och förlåtelse.

Guds rike kommer inte på ett sådant sätt att man kan se det med sina ögon. Ingen kan säga: Här det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är inom er.
ur Lukasevangeliet, kap. 17

Guds rike börjar inom var och en av oss. Därför är jag övertygad om att det är viktigt att vi firar jul av hela vårt hjärta, av all vår kraft och med hela vårt förstånd. Vårt julfirande kan då bli ett sätt att visa att det dystra och mörka som sker i världen och i Sverige inte är det vi önskar och vill.

I JÄRFÄLLA FÖRSAMLING ÄR DU välkommen att fira jul vid någon av församlingens alla gudstjänster eller öppna diakonala verksamheter. På julafton serverar vi som vanligt ett julbord i Maria kyrka som är sponsrat av ICA Viksjö.

Församlingens förtroendevalda, medarbetare och jag önskar dig en riktigt god jul, var du än firar den och hur än den tar sig uttryck.

KRISTER KAPPEL
KYRKOHERDE

Svenska kyrkan

JÄRFÄLLA

Utges av Svenska kyrkan i Järfälla. Denna tidning klassas som samhällsinformation och delas ut till samtliga hushåll i Järfälla kommun.

Ansvarig utgivare: Krister Kappel

E-post till redaktionen:

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se

Församlingsexpeditionen har besöks- och telefontid:

Mån-tor kl 9-15, lunch kl 12-13

Fre kl 9-12

Telefon: 08-580 218 04

Fax: 08-580 218 25

Postadress:

Svenska kyrkan i Järfälla

Box 139, 177 23 Järfälla

Besöksadress: Kyrkvägen 8, Barkarby

På internet:

www.svenskakyrkan.se/jarfalla

www.facebook.com/jarfallaforsamling

www.youtube.com/jarfallaforsamling

Instagram: @svk_jarfalla

http://kyrkoherdenstankar.blogspot.com

Våra kyrkor:

Barkarby: Järfälla kyrka, Kyrkvägen 8

Jakobsberg: Maria kyrka, Sturevägen 3

Kallhäll: S:t Lukas kyrka, Svarvargränd 1

Viksjö: Viksjö kyrka, Agrargränd 2

Omslag:

– Medverkan i Hylands program blev förstas ett genombrott, men de tyckte att jag var lite för ung för turnéer, säger Py Bäckman.

Foto: David Lagerlöf

Nästa nummer utkommer 3-4/2 2024

Tryck: Pressgrannar, Linköping

Svanenmärkt trycksak, 3041 0174

Klimatkomparerad
Gruppförändelse

DEN HÄR TRYCKSAKEN ÄR
KLIMATKOMPARERAD HELA VÄGEN
FRÅN TRYCK TILL DISTRIBUTION
AV SVENSK DIREKTREKLAM.

ADVENTS- OCH JULKONSERTER

Julkonsert med Kidz' Voice

Söndag 10/12 kl 13, Järfälla kyrka

Barnkören Kid'z Voice (5-7 år) håller sin allra första konsert!

J S Bach: Juloratorium I-III

Söndag 10/12 kl 18, S:t Lukas kyrka

S:t Lukaskören, solister och orkester ur Hovkapellet framför del I-III ur Bachs Juloratorium under ledning av Anders Emilsson. Linnéa Törnqvist, sopran
Tove Nilsson, alt
Arvid Emilsson, tenor och evangelist
Daniel Viklund, bas
Dirigent: Anders Emilsson

Julkonsert med Luciatåg

Onsdag 13/12 kl 18, Järfälla kyrka

Järfälla vokalensemble under ledning av William de Blanche bjuder på ljus och julstämning i en konsert med lucia- och julmusik.

De vackraste julsångerna på finska/ Kauneimmat joululaulut

Söndag 17/12 kl 16, Järfälla kyrka

Med Pär Lund, piano.

Julkonsert med Cantabile och Finska kören

Lördag 16/12 kl 16, Maria kyrka

Söndag 17/12 kl 18, Järfälla kyrka

Julkonsert med kyrkokören Cantabile, Finska kören samt allsång.
Körledare: Nonna Shilo-Svensson, Pär Lund.
Solist: Erik Sunnerstam, flöjt.

HELGGUDSTJÄNSTER

från julafton till trettondagen

Julafton

Julmusikgudstjänst

11 i Maria kyrka

Med Joakim och Linda Dominique

Julbön

kl 17 i Viksjö kyrka

Johan Kyllmar, cello

Midnattsmässa

kl 23.30 i Viksjö kyrka

Med Viksjö Motettkör

kl 23.30 i Järfälla kyrka

kl 23.30 i S:t Lukas kyrka

Med S:t Lukaskören

Juldagen

Julotta

kl 7 i Järfälla kyrka

Julotta på finska

kl 9 i Järfälla kyrka

Juldagsmässa

kl 10 i Viksjö kyrka

Hélène Kimblad, mezzosopran
Kyrkkaffe med skinksmörgås

Annandag jul

Ekumenisk högmässa

kl 11 i Maria kyrka

Nyårsafton

Ekumenisk nyårsbön

kl 17 i Viksjö kyrka

Musikensemble medverkar

Trettondagen

Ekumenisk högmässa

Lördag 6/1 kl 11 i S:t Lukas kyrka

"De vise människors kör" medverkar i gudstjänsten under ledning av Anders Emilsson.

Relationer är en social superkraft

10

Vad är meningen?

9

Jul i gemenskap

15

Händer i Järfälla sid 20

– Det finns en grundläggande andlighet i allt jag gör, säger Py Bäckman.

Py vill gå utanför det vanliga

Py Bäckman har en enastående karriär. Hon ligger bakom flera av de mest spelade låtarna i Sverige, bland andra Stad i ljus och Gabriellas sång. Hennes musik har gett henne en självklar plats i Swedish Hall of Fame. Hon delar sin tid mellan en lägenhet i Kallhäll och sitt kreativa centrum i Stavsås.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: DAVID LAGERLÖF

DET ÄR EN OMTUMLANDE upplevelse att stiga över tröskeln till Py Bäckmans hus. Vägen dit går genom en tämligen normal trädgård. Den isande nordanvinden som satt vädret för dagen har förvandlat förmiddagens envetna regn till små strängar av is, spröda som spetsbroderier.

På andra sidan tröskeln en helt annan värld. Här är allt – mycket. Värme. Ljus. Från spisen sprids doften av oxsvanssoppa. Den ska puttra ytterligare några timmar för att ge energi till ett senare arbetsmöte för musikproduktion. Bredvid spisen två våningar för djurmat – underst för hunden, över den för katten. Överallt saker som Py arbetar med. Noter. Anteckningar. Målningar. Det är högar, och högar på högarna. Varje utrymme är utnyttjat, minst en gång. Det är absolut inte oordning, tvärtom. Allt är bara inom räckhåll. För det är inte långa avstånd mellan idé och utförande i Pys värld. Snart formulerar hon det:

– Jag är pedant. Min mamma var också det. Jag har arvt det av henne.

PY BÄCKMAN HAR EN grundmurad position på den svenska rockparnassen. Har man inte hört något annat musikstycke i sitt liv är sannolikt powerballadens powerballad Stad i ljus ändå bekant (text och musik av Py). Nästan samma

dignitet har Gabriellas sång ur filmen Så som i himmelen (text Py, musik Stefan Nilsson) och Koppången (text Py, musik Per-Erik Moraeus). Bland många andra. Hennes karriär är enastående. 1957, då var hon nio år, var hon med i Lennart Hylands tv-program Stora famnen. Då hade hon redan ägnat sig åt musik mer än halva livet. Hon debuterade som treåring i den lokala kyrkan.

– På den tiden var det mest visor och sånger som Schläfe, mein Prinzchen, schlaf ein. Medverkan i Hylands program blev förstas et genombrott, men de tyckte att jag var lite för ung för turnéer.

– Kanske hade de rätt. Nio år kan vara väl ungt för turnélivet.

DET SOM HÄNDE medan Py stod på tillväxt för

” Musik är i mycket en tröst för mig. Det är så mycket sjukdom och död. Jag vet inte hur det ska hanteras, jag arbetar.

turnéer var att hon upptäckte rocken. Till mors förtvivlan, men till stor glädje för så många fler. Hennes röst och utspel passade sällsynt bra för rökig rock. Snart var det igång, med grupper som NQB, Raj Montana Band (tillsammans med dåvarande partnern Dan Hylander), Nordman, Py Gang, Rå med flera grupper. Förutom en rad solosatser, samt sånger och texter för många andra artister förstås. Översättningar av musiker. Sedan 2021 med i Swedish Hall of Fame (”satt ord på det svenska folkhemmet”, löd motive-ringen). Med mera.

Py föddes på Karlbergs slott. I samma rum hade Bellman en gång bott. Inte ett dåligt avstamp för en artist och låtskrivare.

Dopnamnen är Marie Elisabet Ulrika. Py kommer av att en väninna till mamman skänkte babykläder: ”Till Py”.

– Det blev Py från början. Ett bra namn, det skulle fungerat för en kille också.

– Jag har bott på många olika adresser i Stockholm, fortsätter hon. Växte upp i Iggesund.

Hon beskriver barndomshemmet som ett konstnärshem. Dofen av terpentin (som användes för att blanda ut oljefärg) präglade barndomen.

– Mamma målade. Morfar var en skicklig konstnär, men han arbetade mest inom reklam-

Katten Snoken älskar att få pälsen borstad.

branschen. Min pappa har jag aldrig träffat, men den där tavlan... (hon pekar på en blomstermålning på väggen)

– ... har en farbror gjort. Så konstnärstalangen kommer från båda föräldrarna.

Även om Py aldrig träffade sin pappa ("han visste antagligen inte om att jag fanns") har hon ett foto av honom på central plats i huset. Gener är gener, och en dag kontaktades Py av en kvinna i dryga 60-årsåldern, Maria-Lena. Hon hade gett sin dotter Veronica ett dna-kit i julklapp. Jag hittade henne som nära anhörig. Mamman testade sig också. Vi var halvsystrar.

– Vi träffades och fann varandra direkt, berättar Py. Maria-Lena kallade sin dotter för Wäve, jag kallar min för Åwe. Vi hittade en bror också. Olika mammor har vi allihop.

DET ÄR INTE ALLA som vid 72 års ålder får två syskon. Och vem vet, om dna-test skulle kvala in som årets julklapp kanske syskonskaran växer ännu mer. Men tyvärr, underbart är kort, så även i detta fall.

– Maria-Lena fick ont i ryggen. Läkarna gjorde som de brukar, skickade hem henne med en smärtstillande tablett och sa att hon skulle träna mer.

Smärtorna blev värre och värre. Till slut tvingade Maria-Lena en läkare att ge henne en ordentlig röntgenundersökning. Lungcancer hade utvecklats och spritt sig, ätit sig in i skelettet. Hon dog en månad senare.

– Det är fruktansvärt att tänka på. Ibland förstår jag inte hur sjukvården fungerar.

– Men jag är tacksam för att vi träffades och fick en tid tillsammans.

Py gjorde som hon ofta gör – arbetade och skrev musik.

– Musik är i mycket en tröst för mig. Det är så mycket sjukdom och död. Jag vet inte hur det ska hanteras, jag arbetar. Allt hänger samman. Så här...

Py tar fram datorn och spelar upp en låt hon gjorde efter systemens död, Sorgen.

– Ibland kommer enbart texten till mig, ibland både text och musik. Så var det här. Låten var ett sätt för mig att bearbeta sorgen efter Maria-Lena. Det som händer vävs in i musiken. Musik och liv, allt hänger ihop. Det ena ger det andra. Allt hamnar i skapandeprocessen.

– Låten passar in på min syster, men också på kompositören Stefan Nilsson, en nära vän som gick bort i våras. Jag skickade ofta mina texter till Stefan, så skrev han musik. Han dog i ALS.

” Jag skrev den för mig själv, för att bearbeta min egen sorg. Den var faktiskt ganska mycket som en psalm från början.

Det gjorde även Börje Salming, jag känner hans bror Stigge. Sången stämmer för dem alla.

TILLKOMSTHISTORIEN FÖR hennes kanske mest kända sång, Stad i ljus, är också en märklig berättelse.

– Jag skrev den för mig själv, för att bearbeta min egen sorg. Den var faktiskt ganska mycket som en psalm från början.

Men det tog en annan vändning. Under denna tid arbetade Py och Mats Wester (senare i Nordman) i musikproducenten Billy Butts studio.

– Vi testade olika låtar och jag spelade upp Stad i ljus. Vi skojade lite med den, tyckte att den var så bombastisk. Vi la till och med in applåder från en jättearena. Nu används sången ofta i sto-

Py samordnar ett nytt arbetsmöte.

ra sportsammanhang, så det blev som vi skojat om. Det är otroligt egentligen.

– Billy Butt hörde låten och tyckte direkt att den skulle Tommy Körberg sjunga. Tommy bodde då i London för att spela Chess, men han var tillfälligt i Stockholm på besök. Nu var han på väg till Arlanda för att återvända till London.

– Billy Butt känner inte till ordet begränsning, han kan göra vad som helst. Han kastade sig i bilen och satte av mot Arlanda. Halvvägs hann han upp Tommy och fick honom att stanna. Där på motorvägen presenterade Billy Butt Stad i ljus för Tommy Körberg.

Py väntade i studion. Så ringde Billy Butt. – "Tommy gör det!" skrek han och nästan grät av lycka, berättar Py.

Låten deltog i Melodifestivalen 1988 och tog hem så gott som full poängpott. Tommy Körberg sjöng bidraget i Eurovisionsschlagern i Dublin samma år. Men han vann inte. Det gjorde Schweiz med bidraget Ne partez pas sans moi.

– Låten sjöngs av en helt okänd 17-åring, fortsätter Py. Sångerskan hette Celine Dion. Hon var värd det och vi kan ju säga att det gick bra för henne sedan.

Numera ingår Stad i ljus i den svenska psalmboken. En ganska otippad utveckling för en mellolåt. Texten innehåller varken ord som Gud eller Jesus.

– Det finns inga krav på bestämda ord i en psalm, säger Py. Den ska vara sångbar. Det är värderingarna som räknas, och de sitter där.

– Jag ser psalmer som komprimerad kärlek. De är till för att trösta och ge stöd.

Py har fyra psalmer i nya psalmboken. Hon har skickat in fler bidrag men ännu inte fått svar.

– Jag vill gärna gå lite utanför det vanliga även i psalmerna. Traditioner är på gott och ont.

– Jag har alltid känt mig hemma i kyrkan. Det finns en grundläggande andlighet i allt jag gör.

TROTS SINA STORA FRAMGÅNGAR anser Py att det alltid varit svårt att som kvinna få ett erkännande i den mansdominerade musikvärlden. Det kräver en väldig beslutsamhet och kraft för att ta plats.

– Jag tycker att det har varit så hela tiden och i alla band. Det är svårt att göra sig hörd. När killarna pratar lyssnar alla. När jag som tjej talar blir killarna okoncentrerade och tar inte in det jag säger. Det var nästan mobbning ibland. Många håller med om detta, även många killar.

– Ibland kan det till och med vara så att jag inte står med i listorna över upphovspersoner.

Py arbetar med både musik och konst på datorn.

Elvis är en stor idol.

Foto av pappan hon aldrig mött står centralt.

Jag har gjort låtarna och det nämns inte.

Hon skakar på huvudet.

– Det har inte ändrats så värst mycket under de decennier jag varit i branschen. Ibland säger folk att "Py är duktig och har totat ihop en text".

– Jag skulle vilja höra dem säga det till Dylan: "Bob har totat ihop en text."

PY BÄCKMANS KREATIVA centrum ligger i Stavnäs by, en fiskarby en knapp timmes resa öster om Stockholm. Byn är känd sedan 1400-talet, idag mest för att många skärgårdsbåtar utgår från hamnen. Här har Py ett minimalt hus, bakom det ett par ännu mindre som används för musikmixning och lager.

Py lägger ut mat till rådjuret Lilla Mo.

Vardagsrummet är musikstudio, ateljé, kontor, arbetsrum, TV-rum och mycket mer.

Vinn Hemväg

Musikalbum av Py Bäckman

Det är som en bok med en CD och en avdelning med dels låttexterna, dels Pys kommentarer till låtarna och hur de kommit till. Det är 15 låtar, bland dem Stad i ljus.

Var med i utlottningen av *Hemväg*

Maila till

jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se

senast den 15 december

Skriv *Hemväg* i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Ny samtalsgrupp

Vad är meningen?

Undrar du ibland vad som är meningen, och vet inte riktigt vad du ska tro?

UTFORSKA DE STORA FRÅGORNA tillsammans med andra sökare, varannan torsdag kl 17.30-19 i Maria kyrka från och med den 4 januari.

Samtalsgruppen vänder sig till vuxna som söker nya verktyg och vägar för sin andlighet, och nya medvandrare att inspireras av. Den är för dig som har en bakgrund i kyrkan och vill göra en omstart. För dig som kommer från ett annat samfund, och vill lära dig mer om kristen tro.

Och för dig som inte vet vad du ska tro – eller vet att du inte tror, men är nyfiken på hur den kristna tron hanterar människans livsvillkor.

Vi ses åtta gånger på torsdagar kl 17.30-19 i Maria kyrka. I samband med avslutningen finns möjlighet för den som vill att bli döpt, konfirmera sig eller bekräfta sitt dop.

Praktiskt

Ledare prästerna Maria Bjerle och Anna Johansson Blomberg

Tid och datum Åtta gånger varannan torsdag kl 17.30-19. Start 4 januari

Plats Maria kyrka

Info och anmälan

maria.bjerle@svenskakyrkan.se / 08-580 219 05

Ibland finns det inga enkla svar

I januari startar en ny grupp för dig som är anhörig till en person drabbad av självska debeteende. Anmäl dig redan nu!

Måndagar kl 18.30-20.30
S:t Lukas kyrka, Kallhäll

VÄLKOMMEN TILL EN STUDIECIRKEL om att vara anhörig till en person drabbad av självska debeteende och ätstörning. Vi utgår från SHEDO:s studiematerial "Ibland finns inga enkla svar" som delas ut vid första träffen.

Syftet är att du ska få lära dig mer om självska debeteende och hur du kan ta hand om dig själv som anhörig, och träffa och prata med andra som har liknande erfarenheter. Förhopp-

ningsvis kan träffarna ge stöd och inspiration att hantera en tidvis stressande livssituation. Gruppen träffas sex gånger, varannan måndag med start 22 januari, i samarbete med Järfälla kommun, och leds av Maria Jonsson och Jenny Persson.

Anmälan till

maria.jonsson@svenskakyrkan.se / 08-580 219 22

Datum måndagarna 22/1, 5 och 19/2, 4 och 18/3 samt 8/4

Känner du någon som inte får tidningen?

TUSEN MÖJLIGHETER DELAS UT till alla hushåll i Järfälla sex gånger per år. Känner du någon som inte får tidningen? Anmäl här!

Välkommen till sorgegrupp

BEHÖVER DU STÖD i sorgen efter en maka, make eller sambo? I februari startar nya sorgegrupper. I en sorgegrupp får du träffa och dela erfarenheter med andra i liknande situation. För många är det ett bra sätt att bearbeta sin sorg. Gruppen leds av en präst eller diakon, och träffas sju gånger.

Efter det nya året startar grupper i

Maria kyrka varannan onsdag kl 13-14.30
Start 14/2

Viksjo kyrka varannan torsdag kl 13-14.30
Start 15/2

Info och anmälan

Anna Johansson Blomberg (präst) 08-580 218 87
anna.johanssonblomberg@svenskakyrkan.se

Alla kan sjunga-kör

Torsdagar kl 15.30-16.30
Maria kyrka.

Sjung för att det är kul! Inga förkunskaper, ingen föranmälan.
T.om 7/12, terminsstart 25/1.

Onsdag 13 december

Julkonsert med Luciatåg

Järfälla kyrka kl 18

Järfälla vokalensemble bjuder på jul- och luciamusik under ledning av William de Blanche.

Relationer är en social superkraft

När det talas om religion och samhälle är ofta Joel Halldorf med i diskussionen. Vi träffade honom för ett samtal om det som binder oss människor samman, om hans senaste bok om böckernas utveckling genom tiderna och om behovet av en ny folkrörelse.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: MIKAEL LUNDBLAD

– **FÖRR FANNS NÅGOT** som kallades söndagar.

Joel Halldorf plirar klurigt när han säger det, men det är inte enbart ett skämt. Vi talar om traditioner och varför de är viktiga.

– Traditionerna hjälper oss att få struktur på tiden, en årsrytm, fortsätter Halldorf.

– Statistik visar att besöken i kyrkan går ner. Men under julen går de upp. Det visar att vi har ett behov av traditioner. Vi tycker helt enkelt om att vissa saker ska göras vissa tider, att vi åter bestämde maträtter, att vi ska genomföra ett speciellt schema.

I dagens samhälle är vi alltid uppkopplade, alltid tillgängliga. En effekt av det är att alla dagar är ungefär likadana. Det är här söndagarna kommer in.

– Det flöde som tidigare fanns i tillvaron är borta. Om det är skillnad på vardag och helgdag får vi en annan rytm i livet. När butikerna var stängda på söndagarna fick vi göra andra saker än att shoppa även denna dag.

Det har också att göra med en viss historielöshet. Idag vet många inte varför helgerna firas. Bakgrunden till julen har väl de flesta någotsånär kläm på, men pingst, Kristi himmelsfärdsdag, Alla helgons dag, advent etc...

JOEL HALLDORF ÄR KYRKHISTORIKER och författare. Lärare vid Enskilda högskolan Stockholm (tidigare Teologiska högskolan). Krönikör i Expressen. Ofta med i debatter och diskussioner kring religion, andlighet och samhälle. Han funderar mycket på hur sammanhangen i tillvaron löses upp och hur mycket mer vi borde satsa på ungdomar. Hans senaste bok, *Bokens folk* – en

civilisationshistoria från papyrus till pixlar, är en lärd bok om bokens och läsningens utveckling. Här ger han sina huvudfrågor en ny belysning.

– Vi behöver alla ett kitt, ett bindemedel som fogar oss samman med våra medmänniskor och samhället. Det vi ser nu med gängkriminalitet och allt yngre förövare av väldigt grova brott är ett tecken på att vi misslyckats med att skapa detta kitt.

– Det behövs ett starkt civilsamhälle. Det visade sig till exempel vid koranbränningarna. Vid de första bränningarna fanns inte civilsamhället på plats över huvud taget och det blev svåra kravaller. Vid senare bränningar engagerade sig kyrkan, fritidsgårdarna med flera i saken. Då uteblev kravallerna.

– Gängen kan erbjuda sammanhang, gemenskap, förebilder, ekonomiska fördelar. Det är här samhället måste skapa alternativ. Självklart måste polisen få resurser för brottsbekämpning, men det är olyckligt att vi hamnat i en så ensidig diskussion om hårdare tag.

– All forskning på området visar att strängare straff inte har någon effekt på brottsligheten. Däremot vet vi att alla satsningar på barn och unga är väldigt kostnadseffektiva och ger goda resultat.

Det är i detta sammanhang sekulariseringen kan bli destruktiv. När unga inte hittar kittet i det vanliga samhället kan det driva religiös extremism och kriminalitet. Men det är också ett problem när religionen blir en politisk kraft.

– Religionen tar sig väldigt många uttryck. På många olika håll i världen ser vi hur den växer som politisk kraft. I exempelvis USA har den

kristna högern utvecklats till en del av det republikanska partiet och den politiska makten. Det är ett jätteproblem.

– Kyrkan kan aldrig underordna sig politiken. Kyrkan och religionen är något annat.

Joel Halldorf använder gärna begreppet etiska traditioner.

– Det är traditioner över tid. De som bygger upp vår kultur. Ett samtal som pågår över och mellan generationer.

I Bokens folk utvecklar han begreppet etiska traditioner och talar här om mediala eller litträra ekosystem.

– Människor kopplar ihop sig och ingår i bredare sammanhang. Termen ekosystem visar att det är något som behöver odlas och underhållas.

EN FASCINERANDE SAK med Bokens folk är att den handlar om typer av media och olika sätt att förmedla information, inte alls om böckernas innehåll. Den spänner över årtusenden och hela världen. Själva titeln, Bokens folk, är islams beteckning på judendom och kristendom – i alla tre religionerna finns en mycket central bok (Koranen, Torah, Bibeln).

– Syftet med boken är att jag ville förstå mig själv, vår tid och hur boken som medium utvecklats över tid. Vi måste förstå varifrån vi kommer. Då kanske vi också kan ana något om hur utvecklingen framåt kan bli.

– Målgruppen är de som är intresserade av böcker. Det talas om att intresset för böcker minskar. Men den här boken, som handlar om böcker, har just tryckts i sin tredje upplaga.

Han beskriver olika sätt att läsa. Skumläs-

Joel Halldorf vill motverka vilshenheten i det moderna informationssamhället.

” Människan är en relationell varelse som behöver sammanhang. Relationer gör väldigt starka avtryck på oss.

ningen, där vi snabbt skannar av en text, och djupläsningen.

– I ett informationssamhälle måste vi kunna skumläsa, betonar Halldorf. Men vi behöver också djupläsningen, det är där vi verkligen förstår saker.

INFALLSRIKT OCH SKICKLIGT målar Halldorf upp utvecklingen av den västerländska demokratin och vårt informationssamhälle fram till idag. Böckerna, läsandet och de diskussioner som detta skapat var grundläggande för demokratiutvecklingen. Linjen går från medeltidens klos-

ter, via Gutenbergs tryckpress över 1700-talets kaféer till 1800-talets folkrörelser.

I dagens informationssamhälle har vi blivit vilsna. De extrema uttrycken får större uppmärksamhet, de inklämmande samtalen har inte samma plats längre. Lättheten att skapa bubblor på nätet har lett till ett kulturkrig där människor gått från att vara motståndare till att bli fiender.

Det har fått Halldorf att efterlysa en ny folkrörelse.

– Människan är en relationell varelse som behöver sammanhang. Relationer gör väldigt starka avtryck på oss. Kan man inom dagens digitala medier utveckla känslan av ett ”vi” och skapa långsiktiga sammanhang finns det hopp.

– Då har vi fått tag på en social superkraft.

Böcker av Joel Halldorf (urval)

2007 Lewis brev: urval ur Lewi Pethrus korrespondens 1918-1973

2012 Av denna världen? Emil Gustafson, moderniteten och den evangelikala väckelsen

2013 Tälmod och längtan – 30 texter om vuxen tro

2013 Trons vittnen – Berättelser för daglig läsning (tillsammans med Peter Halldorf)

2014 Läsarna i distractioneras tid. Bibel, kyrka och den digitala revolutionen (redaktör)

2016 Kyrka på torget. Offentlig teologi i en post-sekular tid

2017 Inte allena. Varför Luthers syn på nåden, bibeln och tron inte räcker (Med Patrik Hagman)

2016 Gud: Jaktens. Existentiell svindel i det tjugoförsta århundradet

2017 Biskop Lewi Pethrus. Biografi över ett ledarskap

2018 Gud: Återkomsten. Varför religionerna kommer tillbaka och vad det betyder

2020 Gud: Jaktens. Existentiell svindel i det tjugoförsta århundradet

2023 Bokens folk: en civilisationshistoria från papyrus till pixlar

Vinn Bokens folk

Var med i utlottningen av *Bokens folk*

Maila till **jarfalla.tusenmojligheter**

@svenskakyrkan.se senast den 15 december

Skriv *Bokens folk* i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

*Ser fram mot nya utmaningar.
Krister Kappel slutar som kyrkoherde
för Järfälla församling.*

Brått lönar sig inte

Under nästan ett kvarts sekel har Krister Kappel varit kyrkoherde i Järfälla församling. Det har hänt väldigt mycket under denna tid, med församlingen och med Krister Kappel själv.

Han betonar vikten av att alltid vara sig själv. Det tar han med sig till nya arbetet i Köpenhamn.

TEXT: PER AXEL NORDFELDT FOTO: DAVID LAGERLÖF

8959 DAGAR. 23,5 ÅR. Så länge har Krister Kappel varit kyrkoherde i Järfälla församling.

Men alla epoker når sitt slut, så även denna. Den 4 februari håller Krister sin sista predikan som kyrkoherde i Järfälla församling. Han ser påtagligt tillfreds ut över detta.

– Jag är väldigt nöjd. Nu ska det bli intressant att få göra något annat.

Dialekten avslöjar att ursprunget inte ligger i Järfälla. Krister Kappel är född och uppväxt i Malmö. Son till danska invandrare, pappan lastbilschaufför, mamman undersköterska. Inget kyrkligt där, men de var präglade av dansk religion, främst prästen och folkbildaren Grundtvig.

Krister upptäckte prästyrkets magi mycket tidigt. Höll predikningar för en fantasiförsamling på balkongen. Döpte systems dockor. Men när det efter skolan blev dags för yrkesutbildning var det ändå inte prästseminariet han sökte sig till.

– Jag trodde att mina betyg var alldeles för dåliga.

I stället gick Krister Kappel in vid Försvarsmakten och utbildade sig till officer. Nådade kaptenens grad innan han till slut ändå satsade på att bli präst. Tiden i militären har gett många viktiga kunskaper som han haft nytta av på flera sätt. Betydelsefulla erfarenheter från exempelvis tjänstgöringen i Afghanistan. Och inte minst kunskaper när det gäller ledarskap och krishantering.

– Försvaret är egentligen den mest demokratiska institution vi har, menar Krister Kappel. I militären har alla samma botten, så är det inte i kyrkan. I försvaret har alla samma chans, alla kan bidra med sitt bästa.

– Inom försvaret är vi oeniga inåt men håller ihop utåt. Inom kyrkan är vi eniga inåt men bråkar utåt. Det är svårare att vara chef i kyrkan än i det militära.

– I en mogen grupp tillåts du i mycket större utsträckning att vara dig själv. Det handlar inte alls om att alla ska vara likadana. Du ska veta vad du kan bidra med och kunna hantera de drag hos dig själv som i givna situationer påverkar

gruppen negativt.

– Jag skiljer på chefskap och ledarskap. Chefskap är det formella: regelverk, semestrar etc. Ledarskap handlar mer om personlighet. Du kan inte kräva mer av andra än du kräver av dig själv, du måste ha självkänedom.

Ett herrans liv har det blivit ibland. Krister Kappel har alltid gått sin egen väg. Till exempel när det gäller förvaltningen och bolagsbildning av kyrkans verksamheter.

KRISTER VAR PRAKTIKANT i Jakobsbergs församling. Den dåvarande kyrkoherden vigde honom och hans fru och döpte hans son. Han minns det som en arbetsplats med ganska mycket problem och konflikter. Han ville egentligen till Österhaninge i stället, men biskopen placerade honom i Jakobsberg där han efter året som pastorsadjunkt blev komminister. Efter ett år i Upplands Bro blev tjänsten som kyrkoherde i Jakobsbergs församling vakant. Han sa till att börja med nej, ville inte dit. Han uppvakades flera gånger. Till slut bestämde han sig och accepterade tjänsten i Jakobsberg.

– Min huvudsakliga ambition när jag tog tjänsten i Jakobsberg var att skapa en fungerande arbetsplats där människor trivdes och där arbetslaget drog åt samma håll. Jag fick fria händer att genomföra de förändringar jag ansåg nödvändiga. Det tog inte ett år som jag först

trott. Det tog flera år. På det hela taget tycker jag att vi lyckats. Inte hela tiden, inte i alla avseenden. Men i det stora hela har vi nått de uppsatta målen.

– Jag har lärt mig mycket av mina medarbetare. Jag är inte samma person idag som när jag kom hit.

– Då var jag väldigt snabb, folk hängde inte med i mitt tempo. Nu har jag lärt mig detta: brått lönar sig inte. Du ska inte ha bråttom, saker måste få ta sin tid. Församlingsarbetet ska inte gå fort. Det finns en inbyggd tröghet som är bra. Jag är mer eftertänksam idag.

EN HÄNDELSE HAR SATT djupa spår: Tsunamin annandag jul 2004. Krister hade anmält intresse för att hjälpa till. Ett par gånger tillfrågades han, men så avbokades det. Krister åkte till Malmö för att fira nyår med familjen. Då ringde telefonen. Kunde han åka till Thailand? Javisst, när? Ikväll.

– Jag stämde av med familjen och fick OK på att åka. Jag satte mig i bilen och körde mot Stockholm. Kontaktade vänner som fick köpa det jag behövde ha med mig och möta mig på Arlanda. Annars hade jag inte hunnit.

Det är ganska lång körning mellan Malmö och Arlanda från eftermiddag till kväll. Krister slår ut med händerna och ser lite klurig ut.

– Det gick väl lite fort här och där.

Nåväl, det är preskriberat vid det här laget. I Thailand fick han uppdraget att ta hand om de döda. Det går utanpå det mesta.

– Kropparna som låg i solen. Människor som drunknat, därför var kropparna så uppsvullda. Lukten. Den bet sig fast i kläder och sinne. Satt i länge efteråt. Långt efter att jag kommit hem kunde jag få lukthallucinationer och alla minnen välldes upp igen.

– Det är nog det tuffaste jobb jag haft.

Det var en hård duvning i krishantering. Inte bara att ta hand om de döda utan även att möta

” Jag vill att det ska vara konkret. Gud är lika närvarande i en hög med obetalda räkningar som i en bön eller vid en gudstjänst.

de anhöriga. Arbetet med krishantering har han fortsatt med och Järfälla församling medverkar i POSOM (Psykiskt och socialt omhändertagande), en organisation som arbetar för att ge krisstöd vid katastrofer.

KRISTER KAPPEL HAR ALLTID varit noga med att kyrkan ska vara en del av samhället. Församlingen ska leva i världen, inte av världen.

– Vi är kyrka i Järfälla församling. Vi kan inte vara det någon annanstans. Det är här vi måste fungera, bland de människor som bor här. Pratar vi om saker som folk här inte känner igen är det bara gallimattias.

– Jag vill att det ska vara konkret. Gud är lika närvarande i en hög med obetalda räkningar som i en bön eller vid en gudstjänst.

– Jag tror på handlingar. Det spelar inte så stor roll vad vi säger, det är handlingarna som betyder något.

Den lokala förankringen märks på många sätt. Alla – oavsett religion eller om man inte är troende alls – är välkomna till kyrkan. Krister besöker ofta den lokala puben för att umgås med församlingsmedlemmar. Han levererar också själv de lotterivinster som delas ut genom denna tidning. Ett välkommet tillfälle att informellt tala med de boende i Järfälla.

– Härömdagen hade vi en bönestund med en grupp från Iran. De är muslimer men kände sig mer hemma i Maria kyrka än i moskén. De såg mig som sin andlige ledare.

Det märks på många andra sätt i församlingens arbete också. Exempelvis är Järfälla nu en Mary-församling, som stödjer socialt företagande. Församlingen har också ett genomgripande miljöarbete och är miljödiplomerad av Järfälla kommun.

– Vi är certifierade genom det system kommunen använder, vi är inte anslutna till Svenska kyrkans eget system. Det är för att församlingen ska verka på samma tuffa villkor som andra organisationer och företag i Järfälla.

KRISTER KAPPEL LÄMNAR en församling med mycket god ekonomi. Han har initierat och drivit kyrkans förvaltning och startat framgångsrika företag inom catering, begravningsbyrå och kontorshotell. Det är en framgångssaga som skildrats tidigare i Tusen möjligheter, bland annat vid bolagens 10-årsjubileum på försommaren i år.

Vad känner han sig mest stolt över efter alla dessa år?

– Jag skulle kunna svara Mary, miljöarbetet, företagen eller ekonomin. Men det jag är mest stolt över är det som inte syns. Den där medarbetaren som var skeptisk men som siste man till slut gick fram och tog nattvarden. Då blev jag så otroligt stolt över att vi lyckats ta bort så många fördomar, så många hinder. När någon hör av sig och säger att det jag predikar om haft betydelse.

– Nu ska vi bygga en trädgård utanför Järfälla kyrka. Det var min vision 2012. Tio år. Återigen: brått lönar sig inte.

– Stoltheten över att folk jag rekryterat vill genomföra idéerna. Det är detta som är ledarskapets essens.

– En kritik mot mig är att jag är för snäll, att jag tillät för mycket. Det kan vara sant i vissa fall. Ibland skulle jag kanske sagt nej, när personer inte skött sig och det fått negativa konsekvenser för omgivningen.

Med tiden har danske Grundtvig växt för Krister Kappel.

– Grundtvig betonar vikten av att du ska stå för det du tror på. Du väljer själv vilka delar av traditionen som är viktiga för dig. Du måste också respektera andras val, även om de inte överensstämmer med dina. Syftet är att alla ska vara goda samhällsmedborgare.

EN KÄLLA TILL GLÄDJE är Melodikrysset. Det har Krister löst på sin blogg Kyrkoherdens Tankar på Blogspot sedan 2009. Redan 2010 började han lösa det i realtid.

– Roligast är det när jag måste googla för att hitta svaren. Det blir mer utmanande då.

– Det är ett trevligt sätt att umgås med andra som är musikintresserade. Vi har blivit en grupp som hälsar och hjälper varandra. Ofta får jag även mejl från följare. Vissa har jag haft kontakt med varje vecka i tio års tid. Även om jag oftast har alla rätt så har jag aldrig vunnit.

När Krister nu lämnar Järfälla församling är det inte en pensionärstillvaro som väntar.

– Jag ska bli kyrkoherde i Svenska Gustafskyrkan i Köpenhamn. Det är en mycket mindre församling än Järfälla.

– Jag vill bidra till att den kan vara en livskraftig församling i många år till. 23 år? Krister skrattar.

– Jag stannar kanske fem. Jag har många idéer, vi får se vad som går att genomföra.

– Det viktigaste för en chef är att du är dig själv, att du är autentisk. Allt måste bottna i dig själv. Som Dag Hammarskjöld säger:

– Ödmjukhet är att inte jämföra sig med andra.

Nikolaj Frederik Severin Grundtvig

1783-1872, dansk politiker, präst,

folkbildare med mera

En av Danmarks stora psalmdiktare

Den danska nationalromantikens

främste företrädare

Grundare av folkhögskolan

Avskedspredikan av avgående kyrkoherden Krister Kappel

Söndag 28/1 kl 11 i S:t Lukas kyrka och

kl 16 i Järfälla kyrka

Söndag 4/2 kl 10 i Viksjö kyrka och

kl 15 i Maria kyrka

Julbord i gemenskap

Söndag 24/12 kl 11–15 i Maria kyrka

FIRA JUL I GEMENSKAP med julmusikgudstjänst och julbord i Maria kyrka! Joakim och Linda Dominique står för musiken både på gudstjänsten kl 11 och under julfirandet kl 12–15. Begränsat antal platser, insläpp efterhand. Lite väntan kan uppstå – tack för din förståelse. God jul och varmt välkommen!

Stort tack till Ica Kvantum i Viksjö, som skänkt maten.”

Kyrkogårdsbussen rullar varje fredag!

Ny avgångstid från Viksjö (jämma veckor) från och med 1 januari.

Från Jakobsbergs busstation via Viksjö till Görvälns griftegård

Fredagar i jämna veckor

(15 och 29 dec, 12 och 26 jan)

Kl 11 Jakobsbergs bussterminal

Kl 11.15 Agrargränd 2 (OBS – 11.10 fr.om. januari!)

Kl 11.30 Ankomst till Görvälns griftegård

Kl 12 Avgång från Görvälns griftegård

Kl 12.10 Agrargränd 2

Kl 12.30 Jakobsbergs bussterminal

Från Kallhäll till Görvälns griftegård och Järfälla kyrkogård

Fredagar i ojämna veckor

(22 dec, 15 och 19 jan, 2 feb)

Kl 11 Kallhäll (Svarvargränd 1)

Kl 11.15 Ankomst till Görvälns griftegård

Kl 11.45 Avgång från Görvälns griftegård

Kl 12 Ankomst till Järfälla kyrkogård

Kl 12.30 Avgång från Järfälla kyrkogård

Kl 12.45 Svarvargränd 1

– Som chef måste du ha självkänedom, menar Krister Kappel. Det viktigaste är att vara sig själv.

...hänt
sen
sist

Att gå i den tidiga kyrkans fotspår

På höstlovet reste 27 ungdomar som gått Järfälla församlings ledarutbildning till Rom.

De bodde på Birgittasystrarnas kloster där de fick dela kvällsmässor och morgonandakter med systrarna som berättade om sin vardag och sina livsval.

ROMS GATOR är fantastiska. Historiska byggnader från Jesu tid bland trånga gränder med regnblanka kullerstenar i höstsol. Caféstolar, fickparkerade små bilar, och i bakgrunden ett ständigt sorl från den brusande världsstaden.

Vi reste dit med en stor grupp bestående av 27 ungdomar, som gått församlingens ledarutbildning och valt att delfinansiera sin resa hit. Från klostret där vi bodde är det gångavstånd till Pantheon, Peterskyrkan, Spanska trappan, Colosseum, Forum Romanum – så många av dessa historiska platser som haft stor betydelse för den tidiga kyrkans kristna.

VI HADE FYRA TEMADAGAR, och två av dem ägnades åt två ledare i den tidiga kyrkan som präglat vår kyrkas utveckling, Petrus och Paulus, och de avtryck de lämnat i kristendomen. Att ha fördjupat sig i deras brev och bibeltexter ger verkligen upplevelsen av de historiska platserna ytterligare en dimension.

På Petrus-dagen gick vi till Vatikanen för att uppleva Peterskyrkan tillsammans. Vad som

hände sen förklarar ungdomarna bäst själva! Härintill kan du läsa deras text om Tålmod vid Vatikanen.

VI LÄRDE OSS MYCKET av resan med dessa fina ungdomar. Med rötterna i historien blickar vi framåt med deras ögon, som systrarna på klostret sa på knackig engelska när de berömdes gruppen: "Very nice students, they are the future." Vi kan bara instämma.

Gemenskap, den goda maten, att få lära av varandra och gå i den tidiga kyrkans fotspår har gett oss minnen att bära med oss i vår fortsatta vandring framåt. Tillsammans kan vi leva evangeliet, det glada budskapet, var vi än är. Vi får alla bära med oss Paulus ord "Men nu består tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken." (1 Korintherbrevet 13:13)

UNGDOMSTEAMET
Jens Alexandersson
Therese Thelander
Julia Svensson

Grupp bild med Vatikanen i bakgrunden.

Tålmod vid Vatikanen

VÅR DAG KRÄVDE en stor del tålmod. När vi kom till Vatikanen såg vi en kö, och snabbt tänkte vi att vi skulle tränga oss. Men många insåg lika snabbt att det kändes fel, och att det inte var läge att vara otålig.

Vi valde därför att ställa oss långt bak. I över två timmar stod vi i den kön, men tålmodet var inget större problem. För vi hade något att se fram emot, vi skulle gå in i Peterskyrkan, en otroligt mäktig kyrka.

Efter många TikToks och fina samtal var det äntligen dags att gå in. Glädjen sprudlade. Men den känslan ersattes snabbt. Poliser i kyrkan ifrågasätter vår präst. Och varför? Jo för att hon råkar vara en kvinnlig präst. Vi alla vet mycket väl att Julia är en exemplarisk präst, så varför ska det spela någon roll att hon inte är en man, varför kollar folk konstigt?

Det kanske inte blev som vi hade tänkt, men vi fick nya insikter och perspektiv – och nu krävs det ännu mer tålmod av oss. Vi står i ännu en kö, men vi väntar på någonting annat, något viktigare. Vi är tålmodiga för vi vet att jämlikhet är värt att kämpa för, oavsett hur lång tid det tar. Rom byggdes inte på en dag.

PETRA OCH NOVA
med stöd av hela ungdomsledarteamet

En dag hade vi tema Klosterliv. Vi träffade en svensk syster, som berättade om den heliga Birgitta som bodde på övervåningen i huset, och hade flera visioner där. Det var häftigt att ta del av hennes historia på plats i rummet där hon bodde, se heliga Birgittas relikier, och gå i de välbevarade delarna i huset som var kvar sedan 1300-talet.

Vi bodde på Birgittasystrarnas ordenskloster. (Birgittinorden heter egentligen Den allraheligaste Frälsarens orden, på latin Ordo Sanctissimi Salvatoris, som förkortas OSsS). Där fick vi dela kvällsmässor och morgonandakter med systrarna i orden, samt följa dem i deras liv där de berättade om sin vardag och sina livsval. Efter 20–30 000 steg på Roms kullerstenar var det skönt att sätta sig i kyrkbänkarna på kvällen och lyssna på systrarnas sånger och bön. Det var mäktigt att vila ut och titta på den utsmyckade kyrkan, och lyssna på tjugotalet systrar som sjöng för oss.

Från klostret är det gångavstånd till Pantheon, Peterskyrkan, Spanska trappan, Colosseum och Forum Romanum. Många av dessa historiska platser har haft stor betydelse för den tidiga kyrkans kristna. På Petrus-dagen gick vi till Vatikanen för att uppleva Peterskyrkan tillsammans. Vad som hände där förklarar ungdomarna bäst själva i sin text om tålmod härintill.

Julia Svensson och två ungdomar utanför Vatikanen.

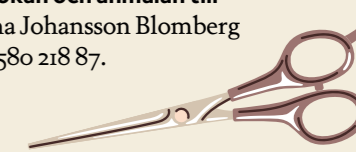
Fri frisör

FRISÖR FRÅN Salong Brunetten: Blondinen i Bandhagen kommer och hjälper dig som oftast behöver pengarna till annat med klippning och föning.

Tyvärr har vi inte möjlighet att erbjuda hårtvätt, därför är det viktigt att du tvättat håret samma dag. Välkommen att bli fin i håret igen!

Ansökna och anmälan till
Anna Johansson Blomberg
08-580 218 87.

Jeansplagg, ja tack!

TACK FÖR ALLA gamla jeans och andra textilier som skänkts till församlingens kommande arbetsträningssamling. Insamlingen fortsätter!

Lämna dina avlagda jeansplagg, skjortor och linnekläder i det uppmärskade kärlet i entrén i Maria kyrka.

Frågor? Hör av dig till Anna Johansson Blomberg på 08-580 218 87 / anna.johanssonblomberg@svenskakyrkan.se

Behöver du prata med någon som kan juridik?

DET KAN DU FÅ GÖRA I MARIA KYRKA!
Kontakta Anna Johansson Blomberg på 08-580 218 87
anna.johanssonblomberg@svenskakyrkan.se så hjälper hon dig vidare.

Vill du beställa ljusständning till en grav?

VILL DU TÄNDA ETT LJUS på en grav utan att behöva ta dig dit själv mellan första oktober och sista april? Swisha 100:- till 123 006 77 93 senast en vecka innan önskat datum, så tänder vi det åt dig då eller närmast föregående datum.

Märk din swish-betalning med gravplats eller gravnummer, den avlidnes namn samt datum för tändningen.

123-006 77 93

Tekniktimmen

KÄNNS DET KRÄNLIGARE än nödvändigt? Kom på Tekniktimmen i Maria kyrka på fredagar kl 11, så tittar vi på det tillsammans.

Den digitala världen kan kännas överväldigande att ta sig in i på egen hand. Då kan det vara till stor hjälp att gå igenom det i lugn och ro med någon som är lite mera van!

Ta med dig din smartphone, surfplatta eller dator som du vill ha hjälp med till Maria kyrka på fredag kl 11.

Stickcafé

Söndag 14, 28/1 kl 12–16
i Vita villan vid Järfälla kyrka

Få hjälp med din stickning – eller kom igång med något nytt! Vi bjuder på garn, stickor finns att låna.

Händelser i Järfälla

Monica Boye-Möller, hembygdsföreningens ordförande, berättar i varje nummer något om Järfälla – dåtid, nutid och framtid.

Stäketfläcken

MÅNGA KÄNNER NOG till att Stäket i norra Järfälla bär på dramatiska, historiska händelser och maktkamper knutna till biskopsborgen på Stäketsholmen. Rivningen av borgen 1517 blev upptakten till Stockholms blodbad.

Mindre känt tror jag det är, att det på 1600-talet påbörjades en stadsbildning, Stäketfläcken, som fick stadsprivilegier 1629 av Gustav II Adolf. Stäketfläcken låg vid Stäkets gamla stationsområde, nära den plats där en ny bro nu byggs över Stäketsundet mellan Järfälla och Kungsängen.

Ordet "fläck" användes på 1600-talet om små stadsliknande platser, där invånarna försörjde sig som skräddare, skomakare, smeder, timmermän, fiskare, glasmästare, krögare och skinnare, som sydde skinnkläder och pälsar.

Det fanns 27 bebyggda tomter.

Det gick inte så bra för de boende på Stäketfläcken – i mitten av 1600-talet fanns endast 12-13 tomter kvar. Det blev aldrig någon stad vid Stäket.

IDAG FINNS INGA synliga spår efter Stäketfläcken ovan jord. De sista synliga lämningarna försvann troligen när järnvägen drogs fram 1876. Området är registrerat i fornminnesregistret. Stäketfläcken ingår också i ett riksintresse för kulturmiljövård och för rörligt friluftsliv enligt miljöbalken.

Du kan läsa mer om Stäket och Stäketfläcken i Järfällaböckerna och i flera artiklar i Järfälla Hembygdsblad.

MONICA BOYE-MÖLLER

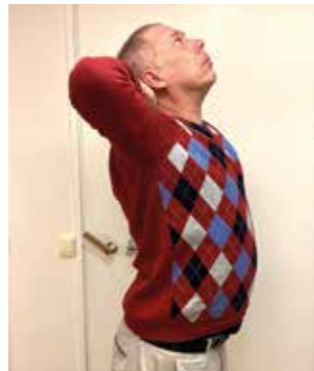
Almare Stäket, 1670-tal.

Therese tipsar...

Övning för rörlighet i din överkropp!

1. Stå stadigt på golvet med en bra kroppshållning.
2. Sätt händerna som en hängmatta bakom ditt huvud, så att armbågarna pekar ut åt sidorna.
3. Dra armbågarna mot varandra samtidigt som du krummar ryggen, så att du öppnar upp mellan skulderbladen.
4. Öppna nu i stället upp bröstet och armbågarna, så att din framsida breddas. Lyft gärna blicken mot taket.
5. Upprepa några gånger. Gör gärna övningen vid flera tillfällen under dagen.

Modellen heter Kjell-Ove Karlsson och är samordnare för logistik och inköp i Järfälla församling.

Var med i utlottningen!

Honung

Järfälla församlings honung från bikuporna på våra kyrkogårdar.

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den 15 december
Skriv Honung i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Klas Östergrens bok Julrevy

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den 15 december
Skriv Julrevy i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Frälsarkransen

Frälsarkransen är ett radband skapat av biskop emeritus Martin Lönnebo.

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den 15 december
Skriv Frälsarkransen i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Pussel

Något av våra pussel på 500 bitar med bilder från Järfälla.

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den 15 december
Skriv Pussel i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

Hemliga rum i Järfälla

– Inre byggnadsskisser till en Förstad i Stockholms stift och dess tillkomst, av Magnus Olsson.

Maila till jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast den 15 december
Skriv Hemliga rum i ämnesraden och glöm inte uppge ditt namn och adress.

JÄRFÄLLA FÖRSAMLING: Tusen möjligheter

BARN & FAMILJ

Samling vid krubban I

Söndag 24/12 kl 9 i Järfälla kyrka

Samling vid krubban II

Söndag 24/12 kl 11 i S:t Lukas kyrka

Familjesöndag

Söndagarna 10/12 och 28/1
kl 10–14 i Viksjö kyrka

En dag med gudstjänst, pyssel,
lunch och lek för hela familjen.
Kl 10 Gudstjänst
Kl 11.15–12.15
Lunch till självkostnadspris

TERMINSTART Miniorkören och Barnkören

Torsdagar kl 16.15 (Miniorkören)
och kl 17 (Barnkören)
S:t Lukas kyrka
Många olika låtar och en enda stor
sångglädje!
Info och anmälan: ulrika.nord-
kvist@svenskakyrkan.se
Terminstart 25/1.

UNGA

Hänget

Onsdagar i ojämna veckor kl 19.30–21 i S:t Lukas kyrka
En kväll för unga vuxna. En skön pluggmiljö, laga-mat-miljö, pratmiljö,
hängmiljö. Om ni dyker upp och tar med er polaren utlovar vi en god
latte! T.om. 20/12, terminsstart 17/1.

Ungdomskväll i Viksjö kyrka

Varannan onsdag kl 18.30–21 i Viksjö kyrka
För dig 14–19 år. Vi ses i Viksjö kyrka, dricker te, snackar djupt, myser
och har kul. Här ryms allt mellan himmel och jord.
T.om 13/12, terminsstart 24/1.

Thank God it's ...

... Wednesday!

Onsdagar kl 17–19 i S:t Lukas kyrka
En helkväll för dig som är ungdom! Drop-in från kl 17, med möjlighet
att klämma sig en toast, lira biljard, pingis, spela spel eller bara umgås.
Kl 19–19.30 är det "Hållplats Mässa", en stund i kyrkan för unga. Efter
mässan är du varmt välkommen att fortsätta hänga!
T.om. 20/12, terminsstart 17/1.

TERMINSTART Heroes

Torsdagar kl 16.15–17 (från 8
år) och kl 17–17.45 (5–7 år)
Vi äter en frukt och har samling
och pyssel utifrån dagens tema.
Anmälan till
maria.jonsson@svenskakyrkan.se.
Från 25/1.

Öppna förskolan

För barn 0–5 år och deras föräldrar.
Mys, pyssel, bus och gemenskap!
Järfälla kyrka
Onsdagar 12–15, fredagar 9–12.
Fredagar kl 10: träningspass för
föräldrar (barnen är med).
T.om 22/12, terminsstart 3/1.

Viksjö kyrka
Måndagar, onsdagar, torsdagar och
fredagar kl 9–12.
T.om. 20/12, terminsstart 10/1.

S:t Lukas kyrka
Onsdagar och fredagar 9–12.
T.om. 20/12, terminsstart 17/1.

MUSIK

Lunchmusik

Torsdagar kl 12 i Maria kyrka
En lugn stund i kyrkan med
levande piano- eller orgelmusik.
T.om. 14/12, terminsstart 11/1.

Kyrkokören Cantabile

Måndagar 19–21 i Maria kyrka
För dig med en viss körvana som
vill sjunga regelbundet på guds-
tjänster och konserter. Vi sjunger
tre- eller fyrstämmigt.
Anmälan till
nonna.shilo-svensson@svenska-
kyrkan.se /08-580 218 46.
Terminsstart 15/1.

Viksjö Motettkör

Torsdagar 19–21.15 i Viksjö kyrka
En blandad kör med bred reperto-
ar som omfattar både kyrklig och
världslig musik, från medeltiden
och fram till våra dagar.
Anmälan till eva-karin.remback@
svenskakyrkan.se /08-580 219 16.
Terminsstart 18/1.

Orgelkonsert på Trettondagen

Lördag 6/1 kl 16 i Järfälla kyrka
Vi firar att orgeln i Järfälla kyrka
återinvigs. Organisten Anders
Emilsson spelar musik av bl.a.
Bach och Widor.

FÖRDJUPNING

Bibelsamtal i Prästgården

Tisdag 19/12 kl 12.30
i Prästgården vid Järfälla kyrka
Samtal kring Johannes Uppen-
barelsebok, andakt och fika.

Lunchandakt

Vardagar (utom tisd) kl 12
Maria kyrka

Retreat:

Ordlös, stilla, utan krav

Lördag 27/1 kl 13–17
S:t Lukas kyrka
Återhämtning och vila under en
eftermiddag i stillhet och tystnad.
vi återhämtning och vila. Inga för-
knskaper. Präst finns tillgänglig
för samtal. Vi börjar och avslutar
eftermiddagen gemensamt, i
övrigt är eftermiddagen din.
Retreaten börjar kl.13, men det
finns lunch från kl.12.30.
Föranmäl till ulrika.nordkvist@
svenskakyrkan.se.

Sinnesromässa

Måndagar kl 17.30 i Maria kyrka
Gud, ge mig sinnesro att acceptera
det jag inte kan förändra, mod
att förändra det jag kan och för-
stånd att inse skillnaden. Varje
gudstjänst har ett tema från AA:s
12-steg. Välkommen!

Bibelstudium:

Apostlagärningarna

Varannan torsdag kl 17.30–19
Maria kyrka
Upptäck mer av Bibelns berätt-
telser! En bibelstudiegrupp kring
Johannesevangeliet och delar av
Paulus undervisning med prästen
Mats von Rothstein.
Anmälan till Mats på 08-580 219 15
mats.vonrothstein@svenskakyrkan.se
Start 4/1.

MÖTAS & UMGÅS

Café Maria

Vardagar (utom tisd)
kl 10–11.45 och 12.15–15
Maria kyrka
Mysigt och hembakat fika hela
dagen, lunch kl 12.15!
Mån och ons: Husmanskost
Tors: Soppa med efterrätt
Fre: Lakto-ovo-vegetariskt
Lunchserveringen har öppet
t.om. 15/12, caféet t.om. 22/12.
Öppnar igen 8/1.

Andakt och Öppet hus

Onsdagarna 13/12 och 24/1
kl 12–14.30 i Maria kyrka

En träffpunkt för dig som är dag-
ledig. Fika, prata, träffa gamla och
nya vänner!
Kl 12 Andakt i kyrksalen
Kl 12.30–14.30 Enkel lunch och
gemenskap i församlingssalen
med bingo eller underhållning.

Fredagsträffen

Fredagar kl 12–14.30
Viksjö kyrka
Välkommen till en trevlig stund
tillsammans! Lättare lunch och
kaffe till självkostnadspris. Bingo.

Café Marias jullunch!

Onsdag 13/12 kl 12.15
Maria kyrka
Café Maria håller julavslutning
med traditionell jullunch!
Anmälan till jarfalla.cafemaria@
svenskakyrkan.se.

Café S:t Lukas

Torsdagar kl 16.15–18
S:t Lukas kyrka. Start 25/1
En öppen mötesplats för dig som
har barn i våra verksamheter på
torsdagarna. Ta en fika och en
lugn stund medan du väntar på
ditt barn. Kyrkan är öppen för
ljusständning och stillhet. Klockan
17 finns möjlighet för medföljande
syskon att höra en berättelse ur
Barnens Bibel.

TRIVSELTRÄFF i Viksjö kyrka

Tisdagar kl 13–15
Andakt kl 13, sittgympa med
Therese kl 13.15, program 13.30.
12/12 Luciatåg och kaffe
19/12 Julavslutning med
psalmsång och julklappsbyte
16/1 Eva-Karin Remback spelar
och sjunger
23/1 Mitt liv som kyrkoherde
med Krister Kappel
30/1 Extraträning med
Therese och porslinsmålning

TRIVSELTRÄFF i S:t Lukas kyrka

Varannan torsdag kl 13–15
Andakt och sittgympa (även online)
kl 13, därefter program och kaffe.
14/12 Lilla Julafton med
St Lukas Seniorkör, Anders Emils-
son, tomtegröt och skinksmörgås.
25/1 Reverend Curt & Deacon
Blues Jazzig självfull blues med Curt
Ahnlund, Leo Lindberg och Jesper
Kviberg.

Ekumeniska böneveckan 21–28 januari

Ekumeniska böneveckan firas i januari varje år, och är en av världens
största manifestationer för enhet och samarbete mellan olika kristna
kyrkor och församlingar. Veckan firas i omkring 120 länder världen över,
ofta genom att kyrkorna "byter präster" med varandra under gudstjänster
och bönesamlingar. I Järfälla firas årets böneveckan 21–28 januari, och den
samordnas av Järfälla Kristna Råd, som består av Svenska kyrkan, Equme-
niakyrkan (Jakobsbergskyrkan), Aspnäskyrkan och Heliga trefaldighets
katolska kyrka.

Gudstjänster med predikantutbyte söndag 21 januari kl 11

S:t Lukas kyrka präst: Omar Ud-Din predikant:
Markus Landgren (Aspnäskyrkan)
Heliga trefaldighets kyrka (Katolska kyrkan)
med präst från Jakobsbergskyrkan
Aspnäskyrkan präst: Björn Skogsberg (Svenska kyrkan)
Jakobsbergskyrkan präst: Pancho Chin A Loi (Katolska kyrkan)

Gemensamma bönesamlingar måndag 22 - torsdag 25 januari kl 18

Måndag Jakobsbergskyrkan
Tisdag Heliga trefaldighets kyrka (Katolska kyrkan)
Onsdag Aspnäskyrkan
Torsdag Viksjö kyrka

Ekumenisk festhögmässa söndag 28 januari kl 16
Järfälla kyrka Avskedspredikan av Krister Kappel,
avgående kyrkoherde i Järfälla församling.

KROPP & SJÄL

Drop in-meditation

Varannan måndag (start 15/1)
kl 18–19 i Viksjö kyrka

Vi sitter på stolar och börjar med
en stunds avslappning. Anmälan
eller förkunskaper behövs inte.
Kom gärna en stund innan.
Frågor till Lena Nellgran
070-713 00 88 / lena@inspirum.se

FREDAGSTRÄFFEN i Viksjö

Fredagar kl 12–14.30 (efter
nyår 12–14) i Viksjö kyrka
Välkommen till en trevlig stund
tillsammans! Lättare lunch och
kaffe serveras till självkostnads-
pris. Bingo.
T.om. 22/12, terminsstart 12/1.

TORSdagSTRÄFFEN i Barkarby

Torsdag 1/2 kl 13 i Järfälla
kyrkas församlingshem.
Kl 13 andakt, därefter program
och kaffe.
1/2 MOD – Jenny Persson, Emil
Eriksson och Maria Jonsson sjung-
er och reflekterar över att må bra
och att hitta glädjen.

KYRKBUSSEN HÄMTAR!
12.15 S:t Lukas kyrka,
Svarvargränd 1
12.30 Klockstapeln Viksjö kyrka,
Agrargränd 2
12.45 Barkarby seniorboende,
Helikoptervägen

ONLINE

Lunchmusik

Varannan onsdag kl 12, i kyrkan
och online
Livemusik till lunch! Välkom-
men till en stund av levan-
de musik varannan vecka,
direkt från S:t Lukas kyrka,
Maria kyrka och Viksjö kyrka.
20/12: Johan Lindberg
spelar i Viksjö kyrka
17/1: Nonna Shilo-Svensson spelar
i Maria kyrka

Webbandakt

Välkommen till en stilla stund i
Järfällas kyrkor, var du än är! Var-
je fredag kl 13 på svenskakyrkan.
se/jarfalla och youtube.com/jar-
fallafallaforsamling.kyrka

Andakt och sittgympa

Torsdagar i jämna veckor kl 13,
i S:t Lukas kyrka och online
Var med på Trivselträffens inle-
dade andakt och sittgympa via
livestream! Om du har möjlighet
att vara med plats blir det fika och
underhållning också.
T.om. 14/12, terminsstart 25/1.

PÅ FINSKA/ SUOMEKSI

Finsk allsång / Yhteislaulua

Måndagar/maanantaisin
kl 17.30–18.30 i Maria kyrka
Ingen föranmälan behövs.
T.om. 18/12, terminsstart 15/1.

Finsk seniorjympa / Senioorijympa

Tisdagar kl 10–12 i Maria kyrka
T.om. 18/12, terminsstart 16/1.

INTEGRATION

Möta Sverige Direkt

Onsdagar kl 15–17 i Maria kyrka
Verksamhet för ukrainare i alla
åldrar i Järfälla. Gemenskap,
kreativitet, språk och integration.
Ukrainsktalande tolk finns på
plats. T.om 20/12.

Språkcafé för alla åldrar

Onsdagar kl 17–19 i Maria kyrka
Språkcafé för alla åldrar.
Lär dig prata svenska. Fika
serveras. Ledarledd barnaktivitet.
T.om. 20/12.

...hänt
sen
sist

Allhelgonakonsert : Requiem av Duruflé

KONSERTEN på Alla helgons dag 4 nov i Viksjö kyrka samlade 150 personer.

Kulturkväll: Vad händer vid Sabbatsbordet?

BENGT MOESSON FÖRELÄSNINGEN om sabbatsbordets mat, kultur och tradition besöktes av 55 personer. Arrangemanget var den 8/11 i Viksjö kyrka.

Fönster mot världen: Finland

UNDER RUBRIKEN Likt och olikt i Finland höll Marie Nelson föredrag den 19/11 i Viksjö kyrka. Till mässan, middag och föredrag kom det 65 personer.

Café S:t Lukas

PÅ TORSDAGSKVÄLLAR pågår mycket barnverksamhet i S:t Lukas kyrka – det är balett, barnkör och till våren även verksamhet för barn i förskoleklass till årskurs 2.

I väntan på och mellan olika aktiviteter finns möjlighet att köpa korv eller smörgås, sitta ner och prata eller bara vara.

Välkommen till Café S:t Lukas!

Halloween och Allhelgona – en ny och en äldre tradition

UNDER VECKORNA 42 och 43 kom cirka 200 barn i åldrarna 6–12 år till S:t Lukas och Maria kyrka där de fick höra om Halloween och allhelgona.

Halloween har sitt ursprung på Irland, en keltisk höstfest som markerade skördetiden då eldar tändes för att vädla de döda och skrämja bort häxor.

Allhelgona var från början en dag då helgonen

firades, men har mer blivit en tradition att besöka gravar och tända ljus för att minnas de som har lämnat det här livet.

Barnen fick även träffa helgonen S:ta Lucia, S:t Nicholas och Stefanos. De fick även pyssla med ett minnesljus som de kunde ta hem för att tända och minnas.

MICHAELA PERSSON, förskollärare

En eftermiddag som ger återhämtning och vila

TRE GÅNGER PER TERMIN finns möjlighet att vara med på retreat i S:t Lukas kyrka. Under en eftermiddag i stillhet och tystnad får vi återhämtning och vila. Det behövs inga förkunskaper – eftermiddagen leds av präst och retreatledare och det finns tillfälle till samtal med präst om du önskar. Vi börjar och avslutar eftermiddagen gemensamt i övrigt är eftermiddagen din!

SÖNDAGEN DEN 19 NOVEMBER var vi 10 personer som i tystnad tillbringade eftermiddagen tillsammans.

I Guds tystnad får jag vara... I Guds kärlek vill jag vila, vet mig önskad, älskad, sedd

DEN SVENSKA PSALMBOKEN PSALM 522

BILD: ISTOCKPHOTO				BESKOW ↓ FORSTÅ		SA SNART?	
PÅ AVVÄGAR							
FINPUTS						LEK- PLATS- ÅK	
GE UPPHOV TILL				LÄGGER INTRES- SERAD TOR			
BLIR KANSKE FISK		BÄCKEN KOMMA FRÅM TILL				FÖRRÅD	
EN SORTS HÖG		ENTUSI- ASTISK		KOMMER FÖRST SKRÅM- MANDE		KNÄSVAG	
				STARKT LÖJD		BÖRJAN TILL SKÄGG	
TIDIGT DEN 25 DEC AKTUELLT				BLIR KALABA- LIK MED BALDER		POPULUS TREMULA	
VIRKE		MYRBO FYND				FÖLJE	
SKAKADE OM		SES MED NICKE NEDAN- FOR		GER VÄRME		FÖLJE	
				FOLK- DANS		STÄR IVRIG PÅ	
TJUSIGT VARU- HUS		KORT I ROCK- ARMEN		TILL- REDER		FÄRLÅT	
KÄNSLIG		I DETTA ÖGON- BLICK		HAR KANSKE LUGN I MAGEN		KLAPP- JAKT	
						VÄGER TUNGT	
						EN FÖRSTA ANHÅLT	
LITEN HÄST				INDISKT BRÖD		VARENDA EN	
						VIMMEL- KANTIG	

täv-
ling

Skicka in meningen i det färgade fältet på ett vykort till Tusen Möjligheter, Järfälla församling, Box 139, 177 52 Järfälla eller på e-post: jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se senast 15 december. Vinnaren presenteras i nästa nummer. Varmt lycka till!

Grattis

Vinnare korsord nummer 5 Sussi, Olle och Per som får ett presentkort var.

Övriga vinnare honung, frälsarkrans och böcker nummer 5 Mia, Anetth, Victoria, Birgit, Bodil, Marie, Jennie, Siegfried, Magnus och Isabell.

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Kryssa för lämpliga alternativ

- Jag vill bli medlem i Svenska kyrkan
 Jag är döpt i Svenska kyrkans ordning Jag är döpt i någon annan evangelisk-luthersk ordning
 Jag är inte döpt, men vill ha mer information om Svenska kyrkan
 Jag är konfirmerad i Svenska kyrkans ordning Jag är konfirmerad i annan kristen kyrkas ordning

Namn _____
 Personnummer _____
 Gatuadress _____
 Postnr och ort _____
 Ort och datum _____
 Namnunderskrift _____

Lägg talongen i kuvert, frankera och adressera till Järfälla församling Box 139 177 23 Järfälla

Tack för i år!

Nästa nummer i din brevlåda den 3–4 februari 2024

REDAKTIONEN

Det doftar saffran...

Saffran är verkligen adventstidens och julens krydda, och när den ljuvliga doften sprider sig i våra hem vet vi att julen står för dörren. Många sätter igång med stora bullbak, men det finns också enklare bakverk som går lite snabbare att göra. Här är en läcker favorit som garanterat får hemmet att dofta jul.

Kladdkaka med saffran och vit choklad (serveras med lingongrädde)

Ingredienser

1 kuvert saffran
1 sockerbit
150 g smör
150 g vit choklad
1,5 dl strösocker
2 tsk vaniljsocker
3 ägg
2 dl vetemjöl
2 msk mandelspån

Lingongrädde

5 dl vispad grädde
2 dl lingonsylt

Gör så här

Sätt ugnen på 175°. Hacka chokladen. Stöt saffran med sockerbiten, smält smöret och tillsätt saffranet. Ta kast-rullen av värmen och lägg i den hackade chokladen för att smälta. Blanda chokladsmöret med socker, vaniljsocker, ägg och mjöl. Häll i smeten i en smord form med löstagbar kant (24 cm i diameter). Strö över mandelspån. Grädda i nedre delen av ugnen i ca 20 minuter. Låt svalna och stå i kyl någon timme innan servering. Servera med lingongrädde.

God Jul och Gott Nytt År
ULRICA CARNELL
Husmor Maria Kyrka

80 kr/
limpa

Beställ
vårt goda
Järfälla
kyrkbröd!

Avhämtas efter överens-
kommelse i Café Maria,
Maria kyrka.

BESTÄLL DITT BRÖD

08-580 218 22

jarfalla.cafemaria@svenskakyrkan.se

Sticktid?

Kanske hinner du ägna lite tid åt att sticka? Beställ hem mönster- och materialsats för Järfälla-mössan, eller ett par av församlingens egendesignade kyrkvantar! Designen är inspirerad av kyrkobyggnadernas interiörer, och följer traditionella nordiska sticktekniker.

Du beställer genom att maila jarfalla.tusenmojligheter@svenskakyrkan.se och swisha till numret nedan, så löser vi leveransen. Glöm inte att skriva vilket av de sex stickprojekten din beställning avser (se bilderna nedan).

Järfälla kyrkmössa

Pilgrimsvanten

Järfälla kyrkvante

Mariavanten

Viksövanten

S:t Lukasvanten

Pris per påse med garn
och mönster är 140 kr.
Betala med Swish
till 123 006 77 93.
Märk "kyrkvanten".